

Til Børne- og Ungdomsudvalget

Bilag 1 Notat vedr. opretholdelse og håndhævelse af god ro og orden på folkeskolerne i København.

Notatet består af følgende afsnit:

- A. Nationale rammer
- B. Særlige rammer for skolerne i København.
- C. Inspiration fra københavnske skolers arbejde med opretholdelse af god orden.

A Generelle, nationale rammer

De lovmæssige rammer for skolernes ageren.

Generelt arbejder skolen indenfor de rammer, som ”Bekendtgørelsen om foranstaltninger til fremme af god orden i folkeskolen” af januar 1995 med tilhørende vejledning fra 2006 udstikker.

Pædagogik og Læring

Islands Brygge 37
2300 København S

Telefon
3366 4523

Telefax
33667053

Mobil
2672 1689

E-mail
niraas@buf.kk.dk

EAN nummer
5798009383730

www.kk.dk

Ifølge bekendtgørelsen fastsætter skolebestyrelsen ordensregler for skolen og kan tillige fastsætte principper for anvendelse af foranstaltninger over for elever, der ikke overholder ordensreglerne.

Bekendtgørelsen fastsætter de øvre rammer for foranstaltninger, der kan iværksættes overfor elever, der overtræder skolens ordensregler. Hvis en elev ikke overholder skolens regler for orden og samvær, skal lærerne iflg. bekendtgørelsen gennem samtaler med eleven og hjemmet søge afklaret årsagen hertil med henblik på at bibringe eleven forståelse for ordensreglernes betydning. Overfor en elev, der trods forudgående samtaler, påtaler eller advarsler ikke overholder skolens ordensregler, kan følgende foranstaltninger tages i anvendelse:

- Eftersidning i op til 1 time for elever på 3.-10. klassetrin
- Udelukkelse fra undervisningen i indtil en uge af elever på 3.-10.klassetrin
- Varig overflytning til en parallelklasse ved samme skole af elever på 3.-10.klassetrin
- Overflytning til en klasse på tilsvarende klassetrin ved en anden skole i kommunen af elever på 3.-10.klassetrin under forudsætning af, at eleven, dennes forældre og skolelederen ved den nye skole kan tilslutte sig overflytningen.

Undervisningsministeriet har i vejledning fra 2006 om disciplin, god adfærd og trivsel i folkeskolen blandt andet gennemgået, hvilke handlemuligheder, skolens forskellige aktører, nemlig skoleleder, skolebestyrelse, lærere, forældre og elever har indenfor bekendtgørelsens rammer.

Vejledningen er også et inspirationshæfte, som rummer eksempler fra skoler. Vejledningen findes på <http://pub.uvm.dk/2006/disciplin>.

Skole og Samfund og Danmarks Skolelederforening har i 2005 i fællesskab udgivet pjecen Det gode skolemiljø. Pjecen giver eksempler på principper ud fra bekendtgørelsen og på forskellige alternative foranstaltninger, som fremmer det gode skolemiljø. Pjecen findes på www.skole-samfund.dk; og www.dsnet.dk

B På de københavnske folkeskoler gælder ud over de nationale rammer følgende procedurer:

Lokale retningslinjer.

Skolebestyrelsen skal formulere og tiltræde principper for, hvordan der skal gribes ind, når eleverne overtræder ordensreglerne. De principper, skolebestyrelsen fastsætter, skal selvfølgelig holde sig indenfor bekendtgørelsens rammer. Skolebestyrelsen kan vælge, at principperne føjes ind i den plan, skolen i forvejen har udarbejdet om skolens arbejde med at forhindre mobning og fremme tryghed, eller at principperne udfærdiges som særskilt dokument. I retningslinjerne kan bl.a. indgå klar arbejdsdeling mellem bestyrelse, leder, lærer og forældre. De skoler, der har uddannede mæglere, kan overveje brugen af mæglingsmøder i retningslinjerne.

Handleplaner

Skolen udarbejder en plan for skolens arbejde med antimobning og tryghed. Planen skal være at finde på skolens hjemmeside. Hvis der via en kortlægning for eksempel i skolens kvalitetsrapport eller på anden måde registreres mistrivsel på skolen blandt større grupper elever, udarbejder skolen en handleplan for forbedret trivsel. Hvis der er tale om særlige problemer, indgår temaet i skolens udviklingskontrakt.

Ordensregler og spilleregler

Børne- og Ungdomsudvalget opfordrer skolelederne til at sikre, at der på de relevante klassetrin på skolen, sættes en proces i gang, hvor elever og lærere formulerer spilleregler for samværet i klassen. Klassens spilleregler kan således supplere skolens ordensregler.

Der kan læses mere om spilleregler og andre trivselsfremmende ideer i **Tiltag mod mobning?** Hvad kan skole og fritidsinstitution gøre?

Københavns Kommune 2004

www.bufnet.kk.dk/upload/dokumenter/mobning/mobbepjece.pdf -

Overflytning

I de undtagelsestilfælde, hvor skolelederen ikke ser anden udvej end med forældrenes accept at overflytte en elev til et andet skoletilbud, sikrer skolelederen sig, at den modtagende skole tager hånd om elevens situation, og at kommunens administrative procedurer for elevregistrering overholdes. Det anbefales i disse situationer at inddrage skolens socialrådgiver på de skoler, der har en sådan, og/ eller PPR.

C. Inspiration fra københavnske folkeskoler

Til inspiration beskrives her fire københavnske skolars måde at arbejde med procedurer for opretholdelse og håndhævelse af god ro og orden:

Den første skole er **Klostervængets Heldagsskole** på Østerbro.

Fra Klostervængets heldagsskole oplyser skolelederen:

Langt de fleste af heldagsskolens elever opfører sig som ganske almindelige skoleelever med, hvad det indebærer. Nul-tolerancen indførtes 2004/05. Vi oplevede dengang meget vold rettet mod lærere og elever. Dråben var, da en lærer blev slået ud af to store drenge, der sloges så aggressivt, at de ikke kunne stoppe, da hun lagde sig imellem. Det første år sendte jeg ca. 35 elever hjem fra en til fem dage. Det andet faldt hjemsendelserne markant, og i år har vi næsten ikke anvendt det.

Klostertjenesten fandt vi på, fordi vi ikke kunne få eleverne til at forstå, at de frem for at hærge og ødelægge skulle give en hånd til fællesskabet og passe på skolens bygninger og materialer. Eleverne har svært ved at indse, at når de har ødelagt et eller andet, så er de ansvarlige for ødelæggelserne. Klostertjenesten virker. Konsekvens i opdragelsen. Klostertjeneste blev første gang anvendt midt i skoleåret 07/08 og har indtil nu drejet sig om 6 elever.

Arbejdet udføres i det daglige af klasseteamene, som alle har en skolepædagog tilknyttet, Akt-teamet, elevmæglerne, skolens socialrådgivere, Keso, spec.- og sprogcenter, gennem hjemmebesøg og tværsociale møder osv. Kun når elevadfærd bliver voldelig, truende eller krænkende verbalt, bruger vi nul-tolerancen. Den kan kun iværksættes af lederen, og overgrebet skal være hørt eller set af en voksen; vi anvender ikke nul-tolerance udelukkende på børneudsagn. Konsekvensen kan være hjemsendelse fra en til fem dage, kun fra 3.klasse og op. Situationen skal altid følges op af en samtale med forældrene. Nul-tolerancen skal kun anvendes, hvor elever, forældre og lærere er blevet krænket eller truet, så grænserne for passende adfærd er markant overskredet. Nul-tolerance flytter ikke noget i sig selv; den har ikke nogen lærende effekt for eleven, men den styrker de øvrige elevers, forældres og læreres tillid til, at ledelsen griber ind, så alle trygt kan færdes på skolen. Nul-tolerancen signalerer, at grænsen er nået.

Vi politianmelder vold og trusler, hvis det ikke kan stoppes.

Klostertjeneste er opdragelse. Hvis en elev har hærget, ødelagt materialer eller lignende på skolen, bruger vi denne konsekvens. Har

du ødelagt noget, skal du give noget tilbage. Denne besked forstås bedre af mange børn, når den er koblet sammen med et stykke praktisk arbejde for fælles skabet. Det betyder, at vi i et samarbejde med forældrene går aktivt ind i at opdrage eleven til at tage ansvar for sine handlinger. Vi kobler altid skolens socialmedarbejder på sagerne. Han har jævnlig kontakt med hjemmene og er tovholder på disse elever. Klostartjenesten udføres altid under opsyn af en voksen, som påtager sig den pædagogiske udfordring, der ligger i at få eleven til at forstå, hvorfor adfærden er uacceptabel.

Nul-tolerance og klostartjeneste er ikke faste politikker. De anvendes, når skolens målsætning ikke lykkes, ikke er nok. Vi ser altid på elevens situation, i hjemmet og på skolen, inden vi handler. Hvad giver mening her? Vi tror ikke på straf, men på konsekvens i opdragelse. Forældrene er glade for vores konsekvente udmelding. Jeg har kun oplevet forældre, som samarbejdede om såvel nul-tolerance som klostartjeneste, slutter skolelederen fra Klostartvængets Heldagsskole.

Den anden skole er **Langelinieskolen**.

Følgende procedurer har Langelinieskolen efter flere drøftelser i udviklingsgruppe og Pædagogisk Råd i 2006 og 2007 besluttet at arbejde efter:

Emne:

Fælles holdninger til behandling af elever der forstyrrer undervisningen subsidiært ødelægger undervisningen for sig selv og øvrige klassekammerater.

Målsætning:

Skolens overordnede formål er at skabe et produktivt og engagerende undervisningsmiljø med udfordringer til alle elever. Der er imidlertid behov for klare retningslinjer og handlemuligheder, som skal være fælles for alle lærere og kendt for alle såvel forældre som elever, hvis elever forstyrrer og/eller ødelægger undervisningen for sig selv og andre.

Baggrund:

For det første drejer det sig om, at alle arbejder ud fra skolens værdigrundlag med hensyn til at skabe et undervisningsmiljø, hvor det er rart for alle at være, og hvor der arbejdes fagligt og socialt med udviklingen af eleverne. For det andet drejer det sig om, at mindske stress og befordre et positivt udbytte af undervisningen for alle.

Retningslinjer:

1. Læreren tager en samtale med eleven, hvor problematikken diskuteres, herunder årsager til den forstyrrende adfærd.
2. Forældrene kontaktes eventuelt
3. Hjembasen inddrages ved gentagelser og manglende positiv respons fra elevens side. Eleven vendes på h-møde, vigtig også at omtale ressourcer, potentialer, samlet plan/strategi til håndtering/løsning af problemet udarbejdes. Hjembasens forslag til plan lægges i kopi til ledelsen.
4. Forældre og ledelse **skal** inddrages i hjembasens plan. Forældrene kontaktes og informeres om vanskelighederne. Forældrene og elev inviteres til at være med til at løse vanskelighederne; Det der skal arbejdes med skrives ned eventuelt også i elevplanen.

Ledelsen inddrages, AKT-lærer inddrages, skolevejlederen inddrages, i fald dennes faglige ekspertise kan være relevant ved etablering af ekstraordinære foranstaltninger som praktik,

efterskole, kostskole eller lignende og eventuelt PPR-rådgivningen, (f. eks. Familieskole) og lokalcenteret.

5. Opstår der akutte situationer, hvor eleven er ude af sig selv/ikke til at nå, henvender læreren sig på kontoret. Ledelsen skønner om elevens forældre straks skal underrettes med henblik på, at eleven skal 'ringes hjem'.

Generelt:

Det er vigtigt, at elevens ikke-tilsigtede adfærd og potentialer løbende skrives ned evt. på lærerinfra/elevplan, således at sagsforløbet for det enkelte barn er dokumenteret fra første færd.

Der er vigtigt vedvarende at reflektere over, hvad det vil sige, at en elev forstyrrer undervisningen – og fælles drøftelse heraf må løbende prioriteres i hjembaserne og i PR-regi.

I gruppen af elever der forstyrrer undervisning, vil der måske også være børn med diagnoser inden for autismedeltet og/eller ADHD-feltet og børn uden diagnoser med lignende adfærdstræk. Disse børn kræver en særlig pædagogisk håndtering, som det er vigtigt, alle har viden om.

Der er ligeledes i indeværende skoleår iværksat et projekt kaldet Familien på banen, hvor formålet er at få forældrene på banen i a) et forpligtende samarbejde og b) give forældrene konkret viden om skolekoden, forventninger og hvordan der kan stilles krav til et barn.

Da der er forskel på en elev i indskolingen, på mellemtrinnet og i udskolingen, kan der foreslås forskellige procedurer. Her nævnes nogle:

- eleven kan arbejde udenfor klasselokalet
- eleven flyttes til naboklassen i en eller to lektioner efter forudgående aftale,
- der laves stregsystem på tavlen for eksempel giver 3 streger anledning til, at læreren kontakter hjemmet og
- at der laves aftaler fremadrettet med eleven, om hvad der kan ske hvis elevens adfærd ikke ændres positivt og det aftales med eleven, hvordan man kan 'gøre det godt igen'.

Det er vigtigt, at man som lærer er sig bevidst, at man som lærer er rollemodel.

Guldbergskolen. Guldbergskolen på Nørrebro er vokset ud af en fusion af Sjællandsgades Skole og Stevnsgade Skole.

På Guldbergskolen benytter man sig af de fleste af de forskellige typer sanktioner, som bekendtgørelsen nævner, fortæller skolelederen. Det gælder også overflytning til anden skole, hvor man dog altid sikrer sig, at den modtagende skoleleder er indforstået med og tager hånd om elevens situation. Skolelederen understreger vigtigheden af situationsbestemt ledelse. Man har ikke og ønsker ej heller standarder på skolen, hverken centralt bestemte eller på skolen bestemte standarder. Man værdsætter højt, at skolens reaktion er forskellig fra situation til situation, fra individ til individ, idet der er store forskelle på den situation, elever og deres familier er i, og dermed de muligheder, de har. Det vigtigste ses som at være, at de voksne, både lærere og ledere er opmærksomme og giver respons og vejledning i de situationer, hvor det er nødvendigt.

Skolen har en antimobbepolitik og en politik med at bruge mægling i konflikter. Begge er beskrevet på skolens hjemmeside. Derudover anser man det ikke for nødvendigt at skrive mere ned. Man savner ikke handlemuligheder i form af flere eller andre sanktioner. Skolelederen savner dog i høj grad, at skolesystemet af i dag kunne være bedre til at rumme de drenge, som er praktisk begavede og måske bliver unødigt urolige, fordi ”skolen er blevet tiltagende akademisk”.

Den sidste af de fire skoler er **Hellig Kors Skole** – her bringes et uddrag fra skolens hjemmeside - som belyser, hvordan en skole griber et bestemt aspekt af en problematisk adfærd an.

Udvikling af et respektfuldt, hjælpsomt og nuanceret sprog på Hellig Kors Skole.

De sidste år har der været debat om børn og unge sprogbrug. Udsagnet er, at sproget på skolen og i samfundets som helhed er blevet hårdere med brug af mange nedværdigende udtryk. Vi ønsker en anden udvikling. Vi ønsker et respektfuldt, hjælpsomt og nuanceret sprog:

- Uden trusler
- Uden racisme
- Uden sexism
- Uden sprog som har til formål at stigmatisere.

Sprogbrugen har været til debat på uddannelsesdag for hele personalet nov.04, på teamsamtaler dec.05 og på to efterfølgende møder i pædagogisk råd. På denne baggrund er dette grundlag for skolens pædagogiske arbejde fastlagt

Mål:

- At eleverne på Hellig Kors Skole udvikler et nuanceret, respektfuldt og hjælpsomt sprog
- At der i ethvert undervisningsforløb er et sprogperspektiv, som lærergruppen er bevidst om og har ansvar for bliver dækket.
- At lærergruppen har høje kompetencer indenfor sprog- og kulturforståelse

Forståelsesramme

Sproget har forskellige funktioner:

- Kommunikationsmiddel
- formidling af information
- Magtmiddel

Sproget afspejler samværet. Er samværet i skolen, klassen præget af respekt, ligeværdighed og hjælpsomhed, vil sproget være ligeså.

Alle ansatte på skolen er rollemodeller for god sprogbrug.

Aktiviteter for at udvikle et nuanceret, respektfuldt og hjælpsomt sprog.

Udvidelse af elevernes ordforråd og begrebsdannelse og forbedring af elevernes evne til sproglig nuancering indgår i alt skolens arbejde

I hver klasse skal der være tydelige normer og regler for sprogbrug.

Reglerne fastsættes af lærerne efter diskussion i klassens time.

Reglerne skal være kendte for klassens forældre. Utilfredsstillende sprogbrug tages op, når det er et problem og forældrene inddrages.

Udvikling af elevernes empati og udvikling af elevernes sproglige

kompetence går hånd i hånd. Undervisningsmaterialet Trin for trinarbejder systematisk med dette. Der laves fælles oplæg til klasserne om sprogbrug.

- Nye lærere introduceres til skolens normer for sprogbrug

Repressalier – skolens indgriben overfor dårlig sprogbrug.

Manglende situationsbestemmelse.

Eleven bruger sproget forkert i forhold til situationen. Her må læreren forklare eleven situationen og foreslå anden sprogbrug.

Tankeløs tale.

Her bruger eleven ord, som han/hun ikke forstår eller bruger ord, der er meningsløse ved at f.eks. sige ”luder” eller ”fuck” til nogen for at udtrykke irritation. Her må lærerengøre opmærksom på den manglende mening, lære eleven betydningen af ordene og kræve, at eleven bruger sproget bevidst.

Afmagt - konflikt

I pressede konfliktfyldte situationer bruges grimt sprog. Det kan være udtryk for afmagt, sidste mulighed for at klare en situation. Her må læreren gribe ind f.eks. ved hjælp af konflikthåndteringsmetoder og ved at bruge konfliktnedtrappende sprog (girafsprø, ikke voldelig kommunikation).

Bevidst nedværdigende tale

Her bruges sproget bevidst som undertrykkende magtmiddel til mobning, diskrimination og nedværdigelse af et andet menneske. Overfor denne form skal læreren gribe ind. Her har skolen nul-tolerance og her skal læreren i den konkrete situations sætte klare grænser. Hver lærer på skolen har her kompetence til om nødvendigt at sende en elev hjem fra skole. Kontakt til hjemmet sker i samarbejde med ledelsen under hensyntagen til elevens alder.